

Observatoriulu ese de doue ori in septimana, mercuria si sambat'a.

Prețiu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintruulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In straiutate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci; — numeri siuguratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Ori-ce inserate, se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la adou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu. Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru priu asse-natiunile postei statului, adresate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu in Sibiu.

Nr. 101.

Sibiu, 19/31 Decembre 1879.

Anulu II.

Invitare de abonamentu

la

„Observatoriulu“

pe anulu 1880.

Apropiandu-ne càtra capetulu anului, deschidemu prin acésta abonamentu nou pe Semestrulu I si pe anulu intregu, totu cu pretiurile de pâna acuna, adeca:

In Sibiu pe 1 anu cu **7 fl. v. a.**, pe 6 luni **3 fl. 50 cr.**, éra dusu la casa cu **1 fl.** respective cu **50 cr.** mai multu.

In laintruulu monarchiei cu post'a, **8 fl.** pe anu; **4 fl.** pe 6 luni.

In afara de monarchia cu porto duplu **10 fl.** séu **22 franci** pe 1 anu; **5 fl.** séu **11 franci** pe 6 luni.

Abonamentele se potu face mai usioru prin asemnatiuni (mandate) postali de a dreptulu la Redactiune in Sibiu, piati'a mica Nr. 27.

Din Romani'a primimu abonamente si in bilete hipotecarie de ale statului, al pari.

In capital'a Bucuresci se primescu abonamente si la dn. Const. J. Juga (palatulu universitatiei parterre).

Din 10 esemplarie abonate efectivu, 1 se dà gratis.

Pentru cá se potemu cunoșce celu pușinu aprosimativu numerulu esemplarielor câte vomu avea a tipari pe anulu viitoriu, si pentru cá administratiunea se fia regulata, éra espeditiunea se nu sufere intreruperi neplacute pentru ambele parti, rogamu pe p. t. nostrii abonati, cá se bine-voiésca a isi reinnoui abonamentulu càtu mai de tempuriu. Totu-odata ne rogamu de acei p. t. domni, cari ne voru onorá cu noulu d-loru abonamentu a isi scrie numele si adress'a in modu claru, legibilu si càtu se pôte mai esactu, pentru cá se nu se nasca confusiuni.

Redactiunea.

Studiu statisticu asupra Romaniei.

(Urmare si fine.)

Numerulu prunciloru nascuti in Romani'a intréga preste totu anulu 1876 ilu arata Oficiulu centrale de statistica precum urmédia:

De sexu barbatescu . 86589

De sexu femeiescu . 77958

Sum'a totale . 164547

Din acestea nasceri se vinu pe cele 62 comune urbane 30.002 si anume 15.663 baiati, 14.339 fetisióre.

Asia nascerile in cele 3020 comune rurale ale Romaniei au fostu 134.545 si anume 70.926 baiati, 63.619 fete (Vedi Tabell'a Nr. 17 unde nascerile sunt sumate separatu pe fia-care luna si pe fia-care districtu, apoi trase in sume generali.) Se scie cá poporatiunea rurale a Romaniei cu prea pușine esceptiuni de vreo 100 de mii suflete, este curatu romanésca. De altumentrea romanismulu poporatiunei va esi la lumina si mai bine din cifrele nasceriloru adunate dupa confessiuni religiöse, cá si la casatorii.

Din sum'a generale de 164.547 prunci nascuti, au fostu din patu legitimu 157.645 si anume 83.057 baiati, 74.588 fete. (Tab. 18.) Asia prunci naturali (nelegitimi) de ambele sexe au fostu 6281; éra din acésta suma se vinu 3063 adeca aprópe sum'a $\frac{1}{2}$, pe cele 62 comune urbane si numai restulu de 3218 se inparte pe cele 3020 comune rurale. Credemu cá acesta este unu criteriu de mare valóre pentru ori-care moralistu inca pe atáta de severu, care nu'si va pregeta se ia in mana si statistic'a nasceriloru din ori-care alta tíera si mai aprópe din Ungari'a si din ori-ce provincia austriaca. Aci mai observamu pentru totudeauna, cá dicúndu in Romani'a: Comuna, nu avemu se intielegemu cá in tierile ciscarpatine, ori-ce satu sau satuletiu, ci cu totulu altu-ceva. Satele mici se numescu in Romani'a Catunu. Dupa legea din anulu 1870, dela 1 Ianuaru 1871 câteva mii de catune adeca satuletie, s'au inpartitu si alaturatu la comune mai maricele, la unele câte 3—4, cá tóte inpreuna se aiba câte o singura primaria, unu notariu, unu perceptoru etc.*) si asia se li se micšiorede spesele comunali.

*) A se vedé: Dictionariu topograficu si statisticu alu Romaniei, precesu de Geografi'a si Statistic'a tieriei,

Prunci aruncati (gàsiti) au fostu in tíer'a intréga 621; din acestia inse numai 40 se vinu pe comunele rurale, éra restulu de 581 prunci aflati cade pe comunele urbane, unde Jassii intrecu pe tóte cu 219.

Nasceri de gemeni au fostu: in comunele urbane 363, din care s'au nascutu 366 baiati si 360 fetitie; in comunele rurale 1130, din care au fostu 1176 baiati, 1084 fete.

Nasceri intrete in comunele urbane 6 cu 18 prunci, in cele rurale 18 cu 54 prunci.

Nasceri dupa religiune au fostu:

In comunele urbane din cei 30.002 nascuti 21.777 de rel. orthodoxa or., 1233 rom.-catholici, 319 protestanti, 118 armeni, 420 lipoveni, 13 mohamedani, 6122 israeliti.

In comunele rurale din cei 134.545 nascuti 129.732 orthodoxi, 2404 rom.-catholici (ciangaii din Moldov'a si alti immigrati), 33 protestanti, 22 armeni, 128 lipoveni (muscali dissidenti), 6 mohamedani (șigani turciti), 2220 israeliti.

Din acestea cifre se vede si mai curatu, cá in Romani'a locuitorii de nationalitati straine se afla, cá si in alte tieri homogone, mai multu numai pe la orasie, éra pe la sate atátu de pușini, in càtu numerulu loru dispere, cu esceptiune numai de cei vreo 50 mii de ciangai. Sumandu anume nascerile jidovesci dela orasie 6122 cu cele dela sate 2220 = 8342 si scotiendu acésta suma din cea generale de 164.547 nasceri, luandu totuodata in consideratiune fecunditatea familiiloru jidovesci, unu matematicu va afla usioru numerulu israelitoru càti traiescu in Romani'a. Este apoi cu totulu alta intrebare, càti din ei sunt indigeni si stabili, càti venetici si càti vagabundi. Statistic'a romana ne dà unu respunsu si la intrebarea acésta in tabell'a 27, unde se arata nascerile dupa nationalitatea politica, sau cum se dice, protectiune. Acea rubrica este érași fôrte interessanta. Din aceea aflamu cá:

Din 164.547 nascuti, 158.417 au fostu din parinti indigeni, adeca de protectiune romana; 103 de protectiune italiana; 146 francesca; 3084 austro-ungurésca (din cari celu pușinu $\frac{1}{2}$ evrei); 335 germana (multi evrei); 1024 de protectiune

de Dimitrie Frundiescu, referente statisticu in ministriulu de interne. Bucuresci 1872. (Dela pag. XV inainte.)

Foisió'r'a „Observatoriului“.

La Race latine.

Le chant des Latins.

Par Baron de Meyronnet St. Marc. Marseille 1879.

(Urmare si fine.)

Unu italianu.

In vanu ati fugitu voi din epoca in epoca dela vechiulu vostru léganu; eu recunoscu limb'a vostra; ea este unu arbore betranu cu fructe noue.

Amiciloru, noi toti suntemu frati, inse respanditi prin alte tieri. Rom'a care a vediutu nascéndu-se strabunii vostrii, cunoșce cararile vóstre gloriöse.

Chorulu.

Fia-care Latinu se'si cante glori'a in limb'a sa; in palaturi si in cascioere noi vomu avea unu singuru sufetu si o singura áanima.

Francesulu.

Strainulu jalusu de antic'a nóstra ginte, perse-cuta pe Latini.

Italianulu.

Noi fratiloru, vomu respunde la alui amenintiare intindiendu-ne manile.

Spaniolulu.

Barbariloru le este frigu sub clim'a loru ghiatiósa; Ei voru tieri incaldite de sóre.

Catalanulu.

Se oprimu pasii loru sacrilegi; desteptarea vine dela Latini.

Chorulu.

Fa-care Latinu etc. (cá mai susu).

Moldovanulu.

Din muntii nostrii cei cu plaiuri, noi ne-am aparatu de tirani; Otomanulu isi perdú ce cucerise; noi suntemu liberi si victoriosi.

Valachulu (Munténulu din Munteni'a).

Dupa douedeci si mai multu de ani in lupte cu popórale vecine, portate cu ajutoriulu vostru, noi suntem frati si ne numimu cu totii Románi.

Provincialulu.

In acestea regiuni a le Provinciei, veniti fratiloru si ve intruniti. Vocea mea este vocea Franciei, care face apellu la venitoriu.

Catalanulu.

Contra evenimenteloru neprevedute se ne intrunimu braçiale si áanimele.

Francesulu.

Acelasi sange curge in vinele nóstre; se ne unimu cá se fimu vingatori.

Chorulu.

Acelasi sange curge in vinele vóstre, se ne unimu, cá se fimu vingatori.

Francesulu.

Suvenirea luptelor trecute se péra; fraternitatea se ne reunésca fratiloru. In faci'a lui Dumnedieu care ne vede, inclinandu fruntile vóstre.

Veti jura Voi?

Chorulu.

Noi juramu!

Spaniolulu.

Daca vreodata sub lovitur'a ingrateri fortune vreu-nulu din noi ar cadea, lig'a nóstra comuna se'lu apere contra toturoru. Inclinandu fruntile vóstre, jurati voi?

Chorulu.

Noi juramu!

Unu Italianu betranu.

Acestu sacramentu ne léga in faci'a Celui Eternu. O Dumnedieule! eu te rogu, cá dintru inaltimea Ceriulu se arunci pre pamentu ochiulu teu iubitoriu. Asculta rug'a mea si vino in acésta di, spre a binecuventa legatur'a toturoru filoru tei, si a'i luá in aparare contra celoru rei.

Chorulu.

Din tóte pepturile se ésa unulu si acelasi strigátu la acésta intrunire unde ne damu man'a, si toti fii diversi de aceeasi origine, se cantamu pe poporulu Latinu.

Románulu.

Acestu cantecu de iubire se se propage si echourile lui dela tiermiu Tajului se se audia la Danubiulu albastru.

Catalanulu.

Acestu cantecu mișca pe Catalanu si eu la cele doue cuvente: Patria si Ddiu! audiu fremetu din Gasconi'a.

Provincialulu.

Acestu cantu strabate prin Provincia si dela Marsili'a trece la Florenti'a; preste totu elu face se bata áanimele.

Spaniolulu.

Elu resuna in Americ'a si merge se destepte sub zon'a tropica pe colonii si pe pastori.

Chorulu.

Uniti in aceeasi sperantia, inbinandu gloriósele nóstre destine, spre a cimentá legatuinti'a nóstra, se intonamu cantulu Latiniloru.

(Urmédia cantulu francescu alu Latiniloru, cu choru si cu optu Solo. Pe acesta nu'lu mai traduceimu nici in prosa, dara in Annalile Asociatiunei pe 1880 se va publica testulu originale intregu, asia cumu se vede in celu tiparitu la Marsili'a. Credemu cá intr'aceea se va afla cineva, care se'lu traduca totu in versuri, se'lu puna si pe note. Aci mai damu inca numai sensulu cuventelorú din choru).

Chorulu.

Spre a mai fi odata domni ai lumii, se stám gata. Candu bubuie tunulu, marsiamu! toti sub aceeasi lege. Fii ai Romei de aceeasi ginte, inainte! si se urmamu pe calea lasata noue de càtra Poporulu-Rege.

reprodușu de G. Baritiu.

